

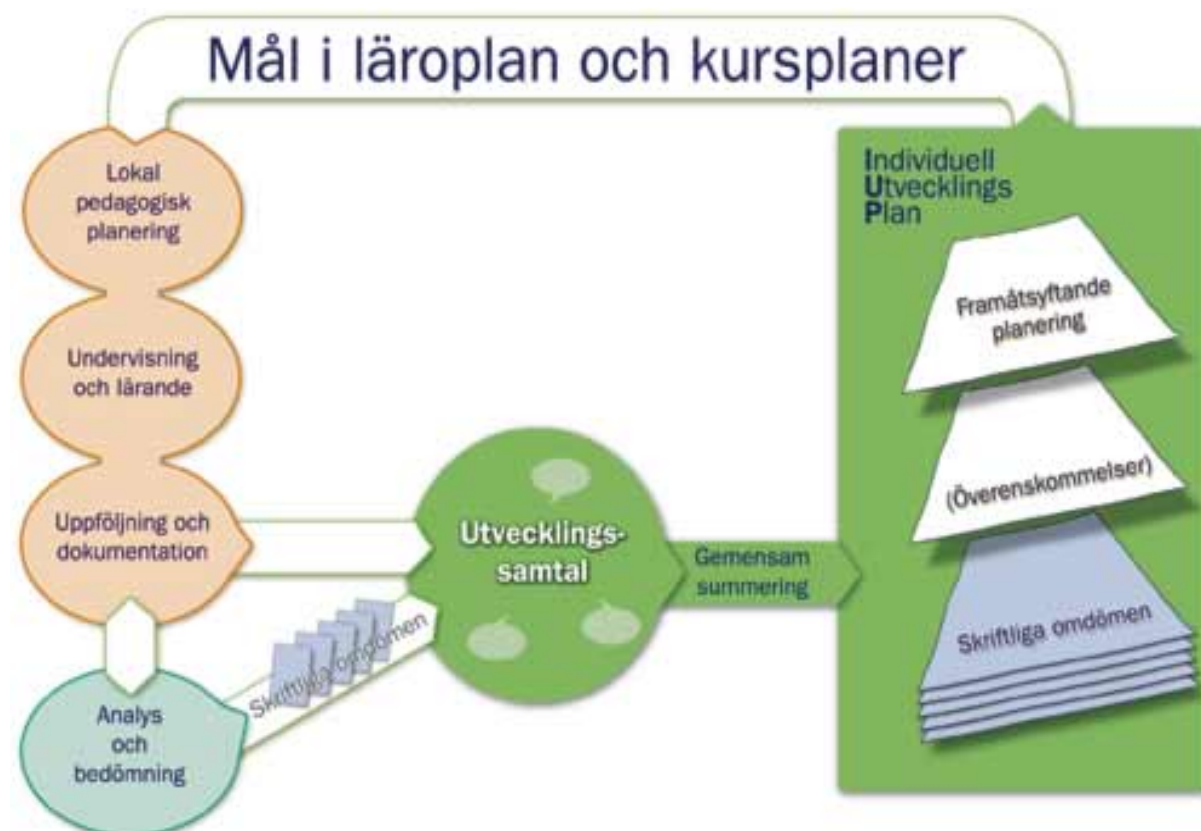
Från planering till bedömning

Marina Sjunnesson är lärare i matematik och NO vid Maria Parkskolan i Helsingborg. Hon undervisar just nu årskurs 4.

Inledning

Att arbeta i en mål- och resultatstyrd skola innebär att alla parter bör vara insatta i målen man jobbar mot och vad som ska bedömas. För att eleverna ska förstå sitt lärande och själva kunna reflektera kring sin utveckling krävs det att de känner till målen och bedömningsgrunderna. För att som elev kunna självvärdera sig krävs det att de förstår var de är och vart de är på väg. Ju mer jag jobbar med IUP med skriftliga omdömen ju mer blir det uppenbart att den lokala pedagogiska planeringen är starkt kopplad till omdömen. Alltmer tydligt blir vikten av att tydliggöra målen så eleverna förstår dem och att de även vet bedömningsgrunderna. Även som förälder vill man kunna följa sitt barns utveckling och få veta dess styrkor och svagheter för att kunna vara delaktig i den fortsatta utvecklingen.

Jag har alltid tidigare gjort en planering för min egen skull inför varje nytt arbetsområde. Jag har däremot inte alltid varit tydlig mot eleverna med vad det är jag ska bedöma efter ett avslutat arbetsområde. För eleverna har det heller inte alltid varit tydligt vilket område vi arbetat med eller när vi har bytt arbetsområde. För föräldrarnas del har det även varit otydligt hur bedömningen av elevernas arbete har utförts. För att utveckla detta och få en tydligare struktur för mitt arbete har jag försökt hitta ett sätt som fungerar för mig, mina elever och föräldrarna.

Den lokala pedagogiska planeringen

När jag ska planera arbetet för ett ämne/arbetsområde själv eller med mitt arbetslag försöker jag arbeta enligt nedanstående modell.

- Jag utgår från vilka stävansmål jag vill arbeta med.
- Därefter skriver jag ner uppnåendemålen för årskurs 5 för att få en liten inblick i vad de lägst ska kunna.
- Utifrån detta konkretiserar jag målen för undervisningen så att eleven förstår.
- Bedömningens inriktning utgör grunden för vad som ska bedömas, vilket främst innebär olika förmågor.
- Utifrån målen och bedömningsgrunderna planerar jag vidare och funderar ut vilket vetande, vilka färdigheter och vilka förmågor jag vill att eleverna ska lära sig och utveckla och som behövs för att jag ska kunna bedöma dem.
- Sist skriver jag hur undervisningen ska se ut för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt mot målen, t.ex. vilka sidor som eleverna ska arbeta med i matteboken, vilka genomgångar jag ska förbereda, om vi kan vara utomhus och göra några moment, hur jag ska dokumentera och hur arbetsområdet ska avslutas - diagnos, prov, redovisning.

Information till elever och föräldrar

Utifrån detta skriver jag sedan planeringen som elever och föräldrar får ta del av via e-post. Den innefattar dock inte alltid hur undervisningen ska se ut, hur vi ska jobba, med vilka uppgifter etc. Planeringen i A3-format sätts upp i klassrummet så eleverna kan se den dagligen. Med hjälp av planeringen kan eleverna vara med och påverka hur de ska jobba för att nå målen. Det blir även lättare för eleven att kunna självvärdera sig alternativt ge kamratrespons.

Utvärdering på olika sätt för att tydliggöra och stimulera till fortsatt utveckling

Elevperspektiv:

Efter ett avslutat arbetsområde får eleverna göra en självutvärdering, där de dels får svara på frågor om de behärskar de olika momenten som krävdes och dels utvärdera i en matris utifrån de förmågor som skulle övas och bli bedömda. Längst ner på utvärderingen ska eleven skriva vad de vill bli bättre på eller vad de behöver utveckla vidare. Man kan även se denna utvärdering som en bra förberedelse för eleven inför utvecklingssamtalet.

Här kan också en kamratrespons fungera bra på liknande sätt. Eleverna kan till exempel lösa ett problem och lämna över det till ”grannen”. Kamraten tittar på lösningen och bedömer utefter en matris hur lätt det är att följa lösningens redovisning.

Jag anser att matriser kan vara en stor hjälp för eleven att lättare sätta ord för det som man ska reflektera kring, än att skriva med egna ord.

Lärarperspektiv:

På liknande sätt kan jag som lärare på ett tydligt sätt ge feedback till eleven utifrån de mål vi satt upp och bedömningsgrunderna. Matrisen kan vara en stor hjälp för att sedan jämföra vad eleven tyckte och jag som lärare tyckte och därmed kunna tydliggöra nästa steg för eleven.

Bedömning/skriftliga omdömen

När arbetsområdet är avslutat och utvärderingen är gjord sammanställer jag den dokumentation som jag samlat på mig under arbetets gång. I det skriftliga omdömet skriver

jag dels hur eleven lyckats med det som skulle bedömas och dels vad de behöver arbeta vidare med, både färdigheter och förmågor. Vissa färdigheter behövs för att en förmåga ska utvecklas och då anser jag att de kan stå med i det skriftliga omdömet.

De skriftliga omdömena innehåller:

- vad eleven kan,
- vad eleven behöver utveckla,
- tips på hur lärandet kan stimuleras vidare,
- samt elevens och föräldrarnas utvärdering/reflektion.

Vid utvecklingssamtalet görs överenskommelser som dokumenteras i elevens IUP. Där tydliggörs:

- vad eleven behöver utveckla – vilka mål eleven fokuserar på,
- vilka åtgärder/insatser och vem som gör vad för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt – elev/skola/förälder.

Dokumentation

Längst ner på den pedagogiska planeringen skriver vi det skriftliga omdömet när arbetsområdet är avslutat. Planeringen sätts sedan in i portfoliopärmen, eventuellt tillsammans med bevis för hur målen uppnåtts och med vilken kvalitet. Inför utvecklingssamtalet tar eleven hem sin pärm och visar för sina föräldrar. Denna används sedan som underlag på samtalet.

Just nu håller vi i Kunskapsstaden Helsingborg på att införa ett digitalt verktyg för dokumentation av och för elevers lärande (Unikum). Där kommer jag fortsättningsvis dokumentera elevernas skriftliga omdömen och mål (överenskommelser från utvecklingssamtalet). Här finns möjlighet för elev och förälder att vara delaktiga under hela processen, inte bara inför och vid utvecklingssamtal - att kommunicera med och kring eleven, att dokumentera IUP med skriftliga omdömen, att sätta mål för eleven, att reflektera kring utveckling mot målen, att ge och få feedback i processen samt öka möjligheterna för att alla parter är förberedda till ett utvecklingssamtal. Portfolion kommer dock fortfarande att vara ett bra komplement för att konkretisera elevens kunskapsutveckling och vara ett stöd för att synliggöra den.